

Izrael Állam létrehozása (1945–1948)

A második világháborút követően egyre intenzívebbé és indokoltabbá vált a zsidóságnak a saját állam létrehozására irányuló igénye (→ cionizmus). Miután a Palesztina területén élő, oda betelepülő, illetve a holokauszt elől és után az oda menekülő zsidó közösség ezen törekvését egyértelműen nem támogatva a nemzetközi környezet, az államalapítás folyamata évekig elhúzódott.

A világháborút követően Palesztina területén rendszeressé váltak az arabok és a zsidók egymás, illetve a mandátummal rendelkező britek ellen elkövetett erőszakos cselekményei. A britek képtelennek bizonyultak az erőszak megfékezésére, így az ENSZ Közgyűlésének hatáskörébe utalták az ügyet (1947. február 14.).

Megalakult az ENSZ Palesztinai Különbizottsága (UNSCOP): az ENSZ hónapokig vizsgálta a palesztinai helyzetet, majd megszületett az ENSZ Közgyűlésének 181. (1947) sz. határozata, amely egy zsidó és egy arab állam létrehozását, illetve Jeruzsálem és Betlehem nemzetközi igazgatás alá helyezését javasolta. A közgyűlésben megszavazott felosztási tervet a palesztinai zsidókat képviselő Zsidó Ügynökség fenntartásokkal elfogadta, az Arab Liga államai és a palesztinai arabokat képviselő Arab Magasabb Bizottság ellenben

elutasította. A felosztási terv 1948. augusztus 1-jét jelölte ki a brit mandátumidőszak végeként, illetve a brit fegyveres erők kivonásának határidejeként (1948. október 1-jét pedig a két állam létrehozásának legkésőbbi időpontjaként).

1948. januárban a brit adminisztráció bejelentette, hogy az adott területeken a többséget alkotó (arab vagy zsidó) népcsoportoknak kívánja átadni a közigazgatási hatáskört.

Az utolsó brit katona távozásával egy időben, 1948. május 14-én, 17 órakor a tel-avivi múzeum nagytermében a Zsidó Ügynökség nevében D. Ben Gurion hivatalosan bejelentette, hogy Palesztina zsidó ellenőrzés alatt álló területein létrejött Izrael Állam, egyúttal hatályon kívül helyezték az 1939-es fehér könyv bevándorlási és földvásárlási korlátozásait.

Másnap megkezdődött az első arab–izraeli háború (1948–1949). A létrejövő Izrael Államot de jure Moszkva szinte azonnal elismerte. Az Egyesült Királyság a térségben Transzjordániát támogatta és 1949. január 29-én ismerte el Izraelt. Az USA részéről Truman elnök 1948. május 14-én de facto elismeréséről biztosította az új államot, a de jure elismerésre azonban csak az első izraeli választásokat követően, 1949. január 31-én került sor.

(Paragi Beáta)